

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for PINSCHER

Versjon 1

Gyldig t.o.m. 01.01.2021

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	3
Historikk.....	3
Popularitetsbølger.	3
Overordnet mål for rasen.....	4
Rasens populasjon.....	4
Populasjonsstørrelse.....	4
Gjennomsnittlig kullstørrelse.....	4
Innavlsgrad.....	5
Bruk av avlsdyr.....	5
Innhenting av avlsmateriale fra andre land.....	6
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	6
Prioritering og strategi for å nå målene.....	6
Helse.....	6
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen.....	6
Vaksinereaksjon:	6
HD.....	6
AD.....	7
Langsiktig mål, prioritering og strategier:.....	7
Øyelysing	8
Langsiktig mål, prioritering og strategier:.....	9
Forekomst av reproduksjonsproblemer.....	9
Mentalitet og bruksegenskaper.....	9
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester.....	9
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden.....	10
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	10
Prioritering og strategi for å nå målene.....	10
Atferd.....	10
Atferdsproblemer.....	10
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	10
Prioritering og strategi for å nå målene.....	10
Eksteriør.....	10
Eksteriørbedømmelser.....	10
Overdrevne eksteriørtrekk.....	11
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	11
Prioritering og strategi for å nå målene.....	11
Oppsummering.....	11
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål.....	11
Referanseliste:	11

Innledning

Dokumentet som følger vedlagt er utarbeidet av representanter for pinscher i NPK sitt avlsråd og styre. Det ble dannet en arbeidsgruppe bestående av disse samt andre representanter for rasen for rådføring.

Vedlagte dokumentet er utarbeidet av : Monica Arnetvedt, Ane Cecilie Bråten og Tor Magnus Fjetland.

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Historikk:

Pinscheren er en gammel tysk rase, som stammer fra de tyske torvhundene. Det er funnet tegninger og kobberstikk av pinscherhundene som stammer fra tiden så langt tilbake som på 1400-1500 tallet, men den ble ikke godkjent som egen rase før i 1897. Tidligere fantes denne hunden i to hårlagsvarianter: glatt- og strihåret. Den strihårete varianten fikk sitt eget navn; schnauzer, på slutten av 1800-tallet. Den glatthårete er den som fortsatt heter pinscher. Man kan den dag i dag finne den stihårede varianten i stamtavlene til flere kjente pinschere, og i Finland har man i nyere tid også fått tillatelse til et krysningsprosjekt der man igjen blander inn den tidligere ruhårsvarianten. Ved å gjøre kombinasjoner mellom schnauzer og pinscher utvider man genbasen i rasen på samme måte som før.

Pinscheren ble tidligere brukt som gårds- og vakthund. De fulgte sine eiere rundt på gården og løp ved siden av hest og vogn. Man oppdaget nokså fort at denne rasen gjerne fanget mus og rotter og dette ble de etter hvert også spesialister på. Pinscheren har fortsatt mye av sitt vaktinstinkt intakt, men den skal ikke være aggressiv.

Popularitetsbølger.

I årene etter den andre verdenskrig var pinschere nesten utdødd.. I tillegg til en viss andel pinschere brukte Werner Jung, daværende formann i Tysk Schnauzer Pinscher Klubb, en del overdimensjonerte dvergpinschere for å holde liv i og revitalisere rasen. De fleste av dagens pinschere stammer fra de 5 -10 hundene Jung begynte sitt arbeid med.

Etter det vi vet av offisielle registreringer kom rasen til Norge første gang i 1966, da under navnet pinscher. Det første pinscherkullet i Norge kom den 13. mars 1968.

Grunnet økt popularitet økte antallet registreringer på rasen utover på 1970-tallet. Det ble eksportert pinschere fra Norge til både Sverige, Finland og Tyskland.

På 1980 og 1990 tallet stagnerte interessen for rasen igjen. I den senere tid, fra 1997 og frem til i dag har rasens popularitet økt, og vi er i ferd med å få ganske stor etterspørsel. Det importeres årlig pinschere til landet. Mest fra Sverige, men det har også kommet hunder fra Finland, Tyskland, Østerrike og Australia og i senere tid også fra USA, Russland, Tsjekkia og Litauen.

Pinscheren har mange av egenskapene til en urhund og passer derfor best med noen som ser disse særegenhetene som en fordel. De er flotte treningspartnere i forskjellige hundesporter, og kjærlige familiemedlemmer som også elsker å kose i sofakroken. Den liker korte treningsøkter og trenger en form for aktivisering hver dag for å ikke kjede seg,

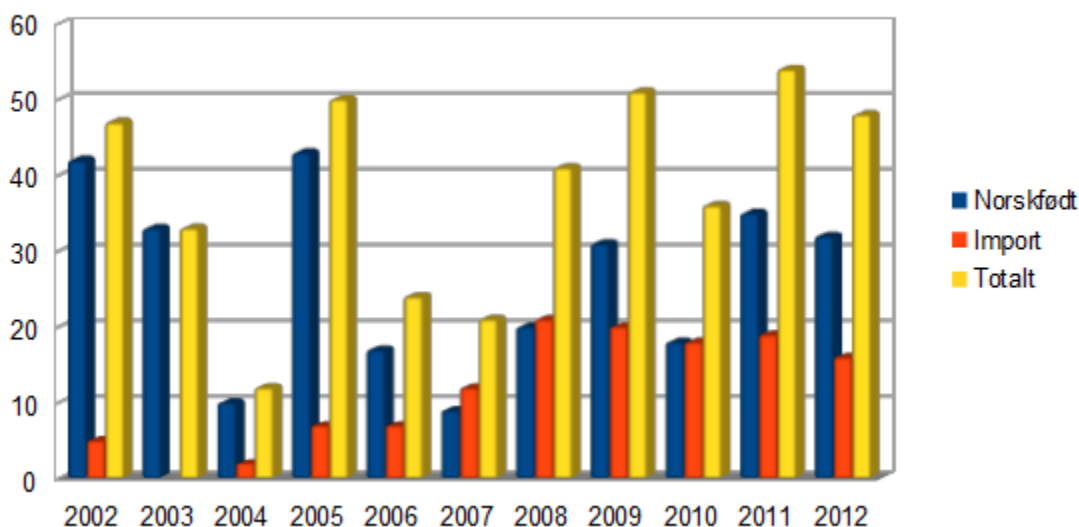
Overordnet mål for rasen

Ett av avlsmålene for rasen her i Norge må fremover være å drive kvalitetsmessig avl slik at vi kan bevare pinscherens egenskaper, foreta helsemessige forhåndsregler slik at det ikke oppstår sykdommer hos en ellers så frisk rase, samt jobbe for en utvikling av genbasen på rasen i sin helhet.

Rasens populasjon

Basert på 13 år, fra og med 2000 til og med 2012, har det blitt registrert 297 norskfødte hunder og dette utgjør gjennomsnittlig 22,8 hunder i året. I samme periode har det blitt importert 139 hunder som gir et gjennomsnitt på 10,7 hunder i året. Sett import og norskfødte hunder til sammen, blir det et gjennomsnitt på 33,5 hunder i året fra og med 2000 til og med 2012.

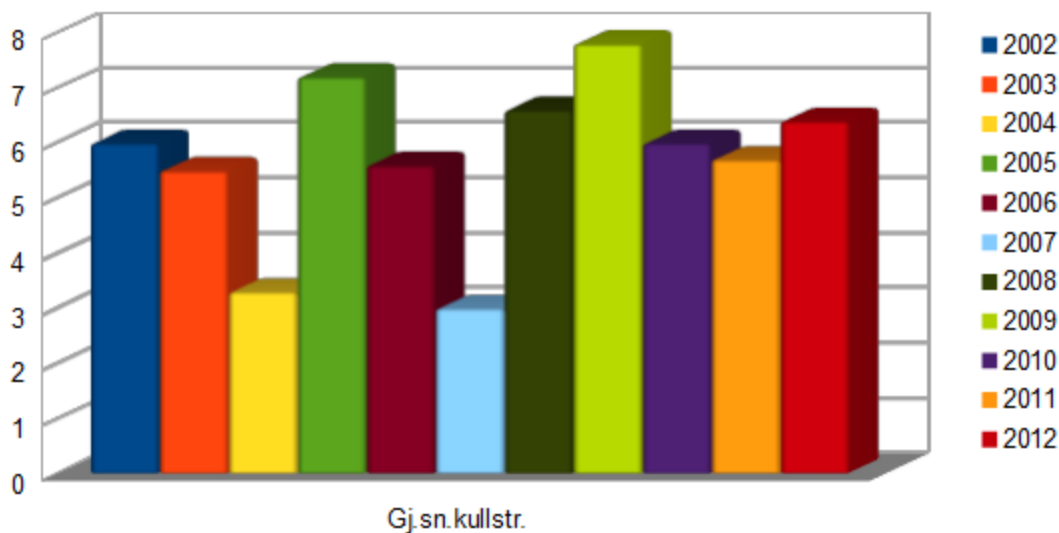
Registrerte hunder på årsbasis

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Normal kullstørrelse er fra 5 til 8 valper. De siste 11 årene har kullstørrelsene vært ganske stabile med et gjennomsnitt på 5,8 valper pr kull, med unntak av to år som skiller seg ut. I 2004 og 2007 ble det født et lavere gjennomsnitt enn de andre årene, henholdsvis 3,3 og 3,0 valper pr kull.

Gjennomsnittlig kullstørrelse

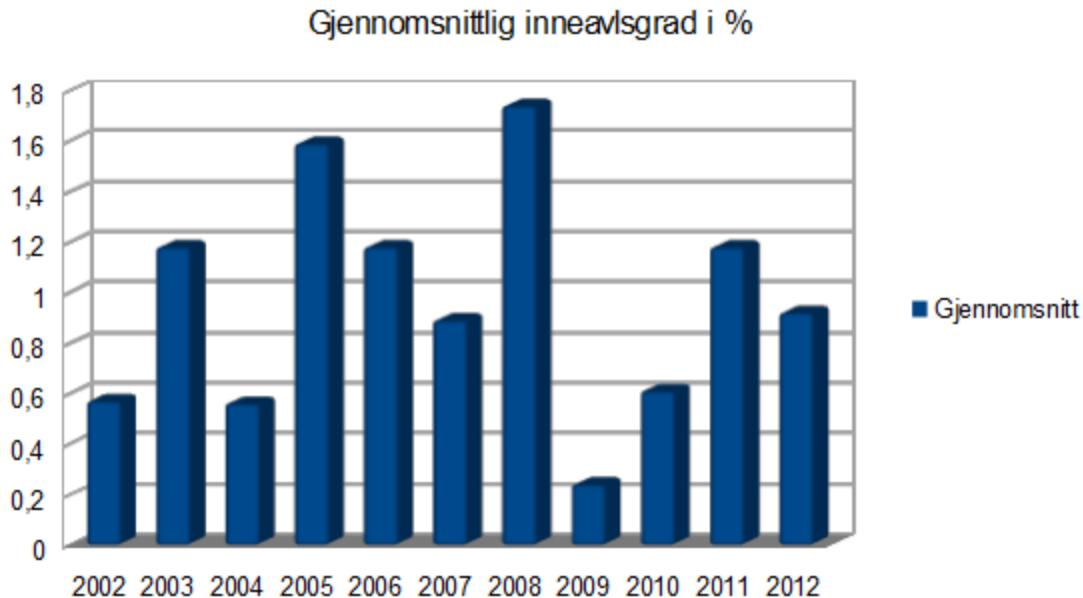

Innavlsgrad

(Innavlsgradene på denne statistikken er hentet fra DogWeb).

I perioden fra og med 2002 til og med 2012 har høyeste innavlsgrad på ett enkelt kull ikke vært høyere enn 4,39%. Gjennomsnittlig innavlsgrad basert på alle kull født hvert år i denne perioden veksler mellom 0,24% og 1,74% noe som er veldig lavt. Videre målsetting er å holde innavlsgraden på et fortsatt lavt nivå.

Beregnet på de siste 5 år (2008-2012) er gjennomsnittlig innavlsgrad 0,94%.

Bruk av avlsdyr

Ved å bruke NKK's anbefalinger på 5% av antall registrerte hunder siste fem årene, viser resultatet av utregningen at hver avlshund ikke skal få mer enn 7 valper. Dette tilsvarer omtrent 1 kull pr avlshund. Det er vanskelig for rasen å overholde NKK's anbefalinger da det er veldig lave registreringstall på rasen i Norge. Vi ser på det som viktig med gode kombinasjoner og bruk av nye linjer for å øke avlsbasen på et langsiktig perspektiv.

Tispen som har hatt flest avkom i løpet av de siste 11 årene har 18 registrerte valper etter seg fordelt på 3 kull. 1 avkom har gått videre i avl, hun har hatt 1 kull med 8 valper.

Hannhunden som har flest avkom i løpet av de siste 11 årene har 22 registrerte valper etter seg fordelt på 5 kull. Utav disse 22 har 2 valper gått videre i avl som til sammen har gitt 14 barnebarn. Av disse har 2 gått videre i avl og til sammen hatt 6 kull som har gitt til totalt 38 oldebarn. 1 av oldebarna har blitt avlet videre på og gitt 1 kull med 8 valper.

Statistikken viser at det ikke forekommer matador-avl, det er et begrenset antall av avkommene av de mest brukte avlsdyrene som går videre i avl.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Rasen har i utgangspunktet liten avlsbase i Norge. I løpet av de siste 13 årene har det blitt registrert 436 hunder hvorav 139 hunder er import. Dette utgjør en importandel på 31,9%.

At importandelen nesten utgjør en tredjedel av totalt antall registrerte hunder har nok bidratt til å holde innavlsgraden på et lavt nivå selv om avlsbasen innenlands er liten.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Generell målsetting er å opprettholde den lave innavlsgraden, kull skal ikke overstige 6,25%.

Langsiktig målsetting er å utvide avlsbasen samt unngå matador-avl.

Norske oppdrettere må sette fokus på å bruke ulike hannhunder for å unngå at enkelte blir brukt mye og unngå å gjenta kombinasjoner.

Prioritering og strategi for å nå målene

For å øke avlsbasen er det nødvendig å både importere avlsdyr samt bruke utenlandske hannhunder i avl. Med det menes å få inn nye og gode linjer som ikke har blitt brukt eller er lite brukt i Norge.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Pinscheren er generelt sett en frisk rase. Øyesykdommer samt vaksinasjons-reaksjoner med mer kan forekomme.

Vaksinereaksjon:

Vi har per i dag ingen oversikt over antallet pinschere som får en form for vaksinereaksjon i Norge, men vet at dette forekommer. I Finland er det ca.18% som får en form for vaksinereaksjon, i Sverige er prosentandelen ca.14%. Med vaksinereaksjon for pinscher menes det reaksjon som oppstår 9-12 dager etter 12-ukersvaksinen, og må ikke forveksles med umiddelbar allergisk reaksjon på vaksinen. Reaksjonene kan være kvalme, ustøhet, skjelvinger, krampe, inkontinens, feber ,med mer. Kan behandles med kortison/prednisolon.

To hunder med vaksinasjonsreaksjoner kan ikke kombineres i avl.

Kortsiktig mål:

Få bedre oversikt over antallet pinschere med vaksinereaksjon i Norge ved hjelp av spørreundersøkelsen, samt oppfordre oppdrettere til å be valpekjøpere om å melde inn dette til avlsrådet.

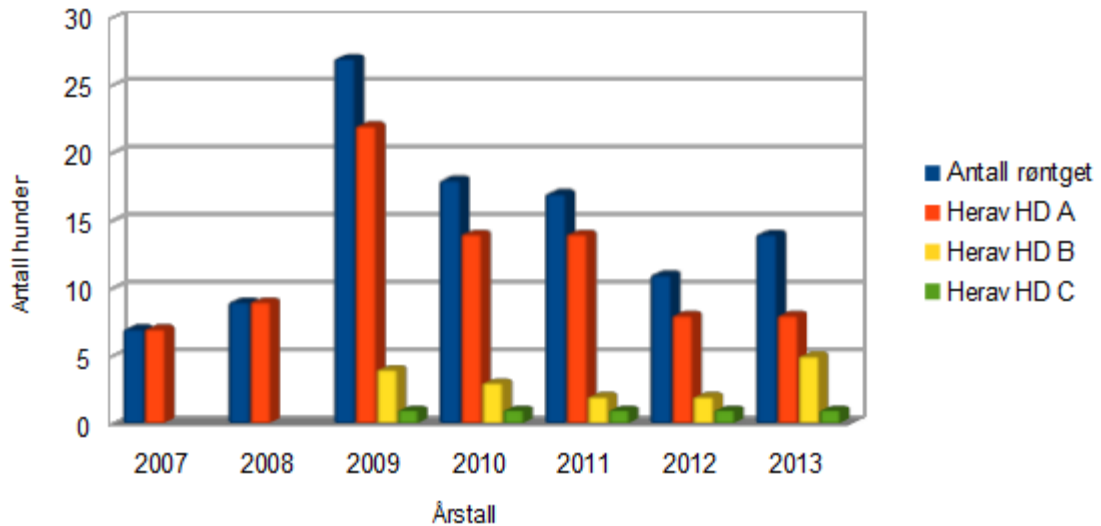
Langsiktig mål

Bygge kartotek med data om vaksinereaksjon på pinscher i Norge

HD

De siste 7 årene har totalt 103 pinschere blitt HD-røntget, utav disse er 98 pinschere røntgetfri (HD A eller B) og 5 pinschere med grad C (4,85%). Selv om man fra veterinærers ståsted regner HD C på en «lett» hund som pinscher som problemfritt for at hunden skal ha et fint og smertefritt liv ønsker vi på en så generelt frisk rase for HD å fortsatt holde dem fri for dette. Norsk Pinscherklubb krever at pinscheren HD-røntges før parring.

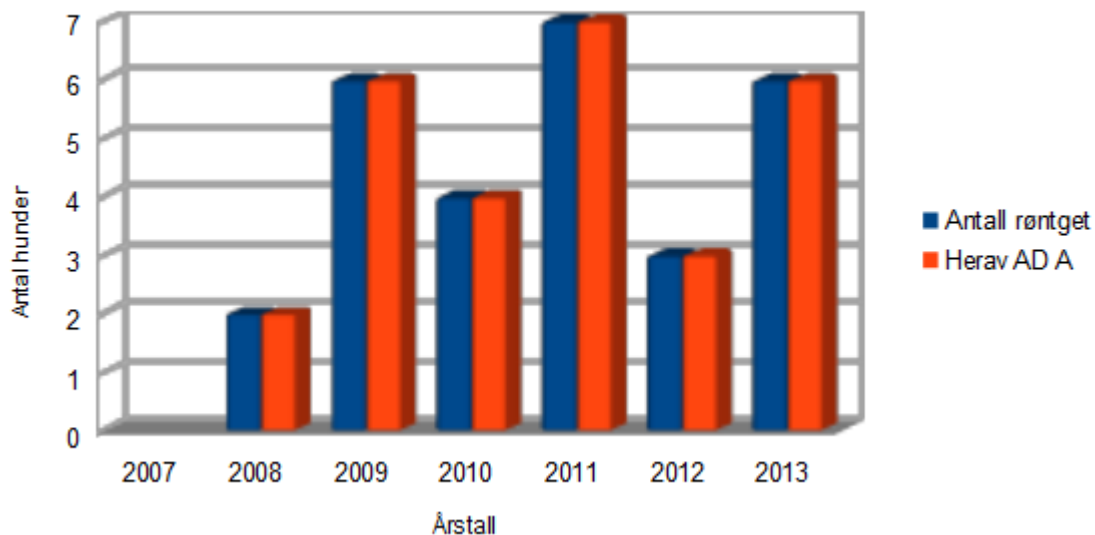
HD resultater siste 7 år (2007-2013)

AD

Norsk Pinscherklubb har ingen krav om AD-røntgen av pinschere. De siste 7 årene er det ikke registrert et eneste tilfelle med høyere grad enn A.

AD resultater siste 7 år (2007-2013)

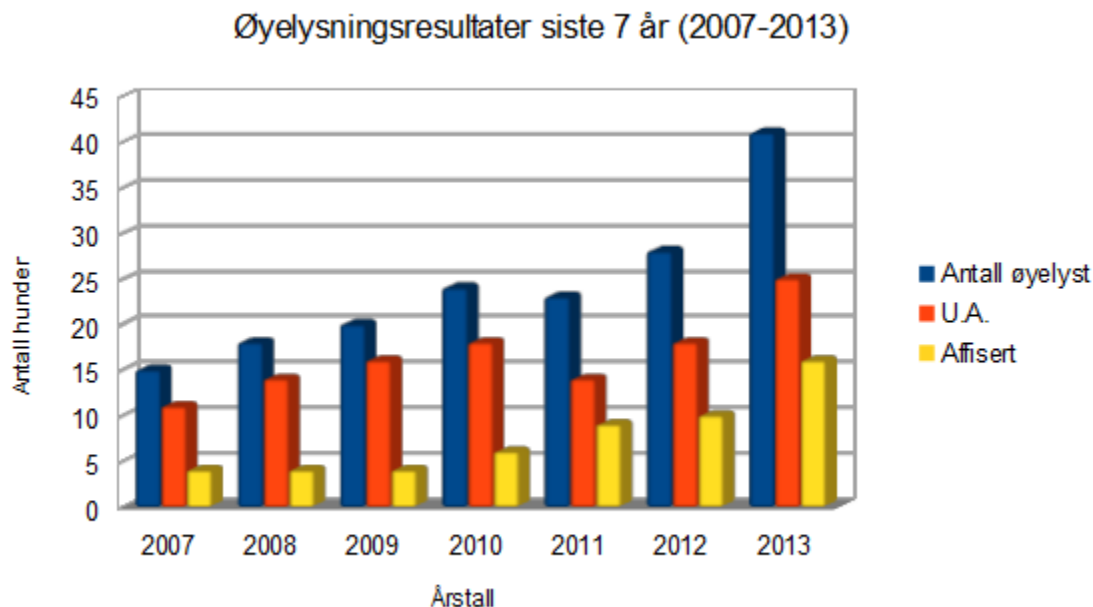
Langsiktig mål, prioritering og strategier:

Da pinscher ikke har noe utpreget problem med HD og ingen affisert med AD, ønsker klubben å fortsette med å utføre røntgen på like linje med i dag. For å holde statistikken like lav over tid på HD vil vi fortsette med å kreve HD-røntgen av hunder som skal brukes i avl før de pares. Klubben har per dags dato ingen anbefalinger når det kommer til AD-røntgen.

Øyelysing

Norsk pinscherklubb har krav om øyelysing av pinscheren før paring. Det anbefales også at alle øyelyses ved 1, 4 og 7 års alder. Pinscher er generelt en frisk rase i forhold til øyesykdommer men man ser blant annet katarakt forekommer, samt enkelttilfeller av ulike øyesykdommer.

Spesifisert:

2007 = 15 øyelyst. Hvorav 11 X U.A.

1 X PHTVL/PHPV grad 2-6. 1 X Distichiasis/Ektopiske Cillier. 1 X Katarakt, Cortical, 1 X Katarakt (Uspesifisert)

1 X Katarakt: (Mistenkt.)

2008 = 18 øyelyst. Hvorav 14 X U.A.

1 X PHTVL/PHPV grad 1. 1 X Katarakt, Post.pol. 1 X Katarakt, Cortical. 1 X Distichiasis/Ektopiske Cillier.

2009 = 20 øyelyst. Hvorav 16 X U.A.

2 X PHTVL/PHPV grad 1. 1 X Katarakt, Post.pol. 1 X Distichiasis/Ektopiske Cillier.

2010 = 24 øyelyst. Hvorav 18 X U.A.

3 X PHTVL/PHPV grad 1. 1 X Katarakt, Cortical. 1 X Hypoplasi.

1 X Katarakt, Cortical: Mistenkt.

2011 = 23 Øyelyst. Hvorav 14 X U.A.

3 X PHTVL/PHPV grad 1. 1 X PHTVL/PHPV grad 2-6. 1 X Katarakt, Post.pol. 1 X Katarakt, Nukleus. 2 X Katarakt, Cortical. 1 X Retinal Dysplasi, Geografisk.

2012 = 28 Øyelyst. Hvorav 18 X U.A.

7 X PHTVL/PHPV grad 1. 2 X Katarakt, Cortical. 1 X Hypoplasi.

2013 = 41 Øyelyst. Hvorav 25 X U.A.

9 X PHTVL/PHPV grad 1. 1 X PHTVL/PHPV grad 2-6. 2 X Katarakt, Post.pol. 1 X Katarakt, Cortical. 1 X Katarakt, Ant.sut.l. 1 X Distichiasis/Ektopiske Cillier. 1 X Retinal Dysplasi, (Multi)fokal
1 X Retinal Dysplasi, (Multi)fokal: Usikker 1 X Katarakt, Cortical: Mistenkt

Langsiktig mål, prioritering og strategier:

Norsk Pinscherklubb oppfordrer alle til å øyelyse sine hunder ved 1, 4 og 7 års alder. For hunder som går i avl skal ikke undersøkelsen være eldre enn et år ved paring og begge hundene må være øyelyst fri for arvelige sykdommer. (PHTVL/PHPV grad 1 aksepteres i paring med hund uten øyeforandringer)

Det anses som viktig å informere valpekjøpere og ikke minst oppdrettere om nytten av å øyelyse pinschere. Enkelte øyesykdommer som katarakt ser vi at ikke fremtrer ved øyelysing i ung alder og det er derfor viktig at øyelysingsundersøkelsen ikke er eldre enn et år ved paring. Vi ønsker også å se forekomsten av dette på individer etter hvert som de blir eldre og i forbindelse med dette refunderer klubben halvparten av utgiftene for pinschere som øyelyses etter fylte 7 år. På denne måten håper vi å kunne kartlegge utviklingen av øyesykdommer for pinschere også i senere alder.

Dilute

Dilute kommer fra engelsk som betyr fortynde eller vanne ut, det er også kort fortalt hva som skjer. Dette er en genmutasjon som forårsaker bronsefarget og utvannet brun/tan eller blå pelsfarge. Dilute-genet er forbundet med blant annet plager som hårtap og hudinfeksjoner.

Norsk Pinscherklubb krever at minst en av foreldrene er gentestet for dilute og ikke er bærer.

Dilutegenet oppstår på D-locus, det er et recessivt gen, det vil si at betegnelsen liten d er dilute og stor D er ikke. For at en hund skal være dilute må den ha gentyper dd. En hund som har Dd eller DD har normal pigmentering.

Langsiktig mål, prioritering og strategier:

Vi ønsker ikke at det fødes pinschere med dilute grunnet sykdommene som kan relateres til dette.

Derfor vil avlskravet fortsette å være at minst en av avlsdyrene blir testet.

VonWillebrands sykdom

Norsk Pinscherklubb krever ikke at man gentester for vWD men anbefaler at minst en av foreldrene blir testet. vWD er en arvelig blodsykdom. Den forårsaker av en mangel på «willebrandfaktor», som spiller en viktig rolle i blodets evne til å koagulere. Dette medfører forlenget blødning. Sykdommen deles i tre typer, hvor type 1 er en mild form, og type 2 og 3 er mer sjelden og medfører alvorlige blødninger. Type 1 er en *autosomal* egenskap med *incomplete dominance*. Dette betyr altså at avkommet kan arve den hvis bare en av foreldrene er bærer, men det vil være variasjoner i hvor fremtredende sykdommen blir. Etter at man har fått gentestet for vWD har oppdrettere benyttet denne testen for å forsikre seg om at ingen valper blir født med dette.

Langsiktig mål, prioritering og strategier:

Sykdommen er i utgangspunktet ikke et klinisk problem for rasen, men det har vært funnet bærere av sykdommen og er derfor en av grunnene til at vi fortsetter å *anbefale* gentesting for dette.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Pinschere har ingen reproduksjons problemer. De fleste pinschere som blir paret tar seg lett og føder naturlig. Keisersnitt kan forekomme, men dette er ikke vanlig.

Mentalitet og bruksegenskaper

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Siden 2009 er det registrert:

- Tre pinschere som godkjente ettersøkshunder av skadet vilt, samt tre viltsporchampionater. (To lik, en ulik)
- Fire pinschere har gjennomført utholdenhetsprøven og mottatt den stambokberettigede tittelen AD
- En pinscher har gjennomført godkjent Ferdsselsprøve og mottatt den stambokberettigede tittelen BH

Det er forholdsvis få pinschere i Norge som blir mentaltestet. Nå som resultatene fortløpende blir lagt ut på DogWeb håper vi å kunne få mer informasjon om dette i tiden fremover. Vi ser en positiv økning av testede avlsdyr de seneste årene blant godkjente pinscherkull i klubben, men dette er ikke ett krav.

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Rasestandarden sier om temperamentet: "Livlig, temperamentsfull, selvsikker og harmonisk. Intelligent og utholdende gjør den til en velegnet familie- og vakthund"

Grunnet sin selvstendighet og utholdenhet både mentalt og fysisk egner pinschere seg meget godt til for eksempel spor, herunder viltspor/blodspor. Pinscherens allsidighet gjør den til en velegnet treningspartner i de fleste hundsporter, slik som agility, lydighet og rally. Den trives best med korte økter med allsidig og morsom trening. Pinschere er også med hell blitt brukt som mus/rottefanger på gårder rundt omkring i landet.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

- Kartlegge resultatet av mentaltester ved hjelp av DogWeb, oppfordre til mentaltesting av avlsdyr og avkom av disse for bedre å kunne se rasens mentalitet per i dag
- Bevare pinscherens egenskaper tilpasset en moderne hverdag

Prioritering og strategi for å nå målene

-Avl på pinscher skal bevare pinscherens ur-egenskaper samt opprettholde ett harmonisk temperament som egner seg for en familiehund.

Atferd

Atferdsproblemer

Vi har per dags dato lite oversikt over situasjonen i rasen, men har ikke indikasjoner på at det forekommer store atferdsproblemer.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Kartlegge situasjonen bedre ved hjelp av spørreundersøkelse.

Prioritering og strategi for å nå målene

Undersøkelse gjennomføres i løpet av 2016.

Eksteriør

Eksteriørbedømmelser

Basert på årboken som blir utgitt hvert år i raseklubben har vi hatt anledning til å lese alle kritikkene fra eksteriørbedømmelser i Norge siden 2005 på rasen. Baser på disse kan vi ønske bedre overlinjer, da spesielt under bevegelse, I rasestandarden står det at rasen er en travet. Den skal ha en stram og forholdsvis stabil rygg under bevegelse. Vi ser av kritikkene at flere hundene mister ryggen i bevegelse, men mange har fine overlinjer stående. Vi kan finne manglende vinkler foran og bak, samt manglende underkjever.

Overdrevne eksteriørtrekk

Pinscheren er en harmonisk bygget hund og vi ser ingen overdrevne eksteriørtrekk på rasen.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Hundene skal være harmonisk vinklet for best mulige bevegelser og for å forhindre belastningsskader. Oppdrettere bør strebe etter å avle frem hunder som er harmonisk vinklet med gode rygger og som har sunne bevegelser. Det er viktig å se helheten til hunden i ethvert avlsarbeide.

Prioritering og strategi for å nå målene

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

-Elektronisk spørreundersøkelse i henhold til vaksineresaksjon, mentalitet og sykdommer

-Opparbeide kartotek på vaksineresaksjoner

-Oppfordre til mentaltesting, spesielt avlsdyr samt avkom. Se om resultatene fra disse kan gi oss en indikasjon på mentaliteten for rasen i Norge

Plan for videre arbeid i klubben

Samme som over

Referanseliste:

- Rasestandard: Pinscher FCI 184
- "RAS för pinscher" i Sverige, utgave 2006-06-15
- <http://www.norskpinscherklubb.no/vaksineresaksjon-pinscher.html> 31.12.2013
- Årbok NPK 2005-2012, skrevet av Caroline Hals
- DogWeb (Statistikk database hos den Norske Kennel Klubb)
- "Genetikk, avl og oppdrett", skrevet av Astrid Indrebø